

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/40791

G.K. 97

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-53303

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/40791)

17 Mart 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.02.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0777014 sayılı yazınız.

Tokat Milletvekili Sayın Kadim DURMAZ'ın tarafıma tevcih ettiği 7/40791 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek: 7/40791 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

Sorular:

Tokat ilimizi de içine alan Yeşilirmak Havzası ülkemizin üçüncü büyük havzası konumundadır. Bu bölge, tarımsal potansiyeli ve diğer havzalara nispeten temiz su kaynakları zenginliği ile öne çıkmaktadır. Özellikle küresel iklim değişiminde ülkesel stres faktörlerine karşılık, bölgenin istikrarlı ve avantajlı konumu ile tarımsal üretim potansiyeli de dikkate alındığında; Yeşilirmak Havzası'nın korunması hususu stratejik bir avantaj olarak görülmelidir. Bu nedenle bölgenin ekosistem dengelerinin ve tarımsal üretim potansiyelinin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması; küresel iklim değişiminin etkilerinin yoğun bir şekilde hissedildiği bu çağda, konunun ulusal güvenlik seviyesinde ele alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Yeşilirmak Havzasının yaklaşık % 25'lik kesimi Tokat ilimizde yer almakta yine Yeşilirmak Kalkınma Birliği İlleri içinde Tokat ilinin kapladığı alan % 50'lere yaklaşmaktadır. Ayrıca, diğer illerden farklı olarak Tokat ilinin tamamı Yeşilirmak Havzasında yer almaktadır. Bu bağlamda Tokat ili Yeşilirmak Havzası'nın merkezi konumundadır. Bu bölgenin madencilik faaliyetlerine açılması, ülkemizin sahip olduğu önemli bir su havzasının geleceği ile tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından ciddi risk barındırmaktadır. Diğer yandan havzada bulunan ovaların su döngüleri ile tarımsal ve doğal üretim dinamikleri planlanan maden faaliyetleri ile ciddi risklerle karşı karşıya kalabilecektir.

Kentimizde bulunan Sakarat Dağı'nın yüzeyinin yaklaşık üçte birini kapsayacak şekilde (80 bin dekar) beş adet altın-bakır maden arama ruhsatı verilmiştir. Madencilik faaliyetlerinin her aşamasında bölgenin doğal sermayesi olan suyun kullanılacak olması, suya bağımlı ekosistemin de zarar görmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Bölge insanın itirazlarına rağmen bu faaliyetlerin sürdürülmesi, halk iradesinin ve kamu yararının gözetilmediğinin en açık göstergelerinden biri olmaktadır. Dolayısıyla kamu yararının gözetilerek, madencilik faaliyetlerinden vazgeçilmesi veya faaliyetlerin askıya alınması, bölgenin temel ekonomik girdilerinin geliştirilip artırılması yönünde, bölgesel kalkınma planları ile uyum için "stratejik çevresel etki değerlendirmesi" gerekmektedir. Madencilik faaliyetlerinin bütün bir havzayı da etkileyeceği düşünülerek "kümülatif çevresel etki değerlendirmesi" raporlarının hazırlanıp planlamaların ona göre yapılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- Kentimizde bulunan Sakarat Dağı'nın yüzeyinin yaklaşık üçte birini kapsayacak şekilde (80 bin dekar) Niksar, Reşadiye ve Erbaa ilçelerinde beş adet altın-bakır maden arama ruhsatı verilmiştir. Tokat ilinde ruhsat verilen maden alanlarındaki toplam rezerv miktarı ne kadardır?
- Devletimizin maden rezervlerinden alacağı oran ne kadardır?
- Bölgenin temel ekonomik girdilerinin geliştirilip artırılması yönünde, bölgesel kalkınma planları ile uyum için "stratejik çevresel etki değerlendirmesi" yapılmış mıdır?
- Madencilik faaliyetlerinin bütün bir havzayı da etkileyeceği düşünülerek "kümülatif çevresel etki değerlendirmesi" raporları hazırlanmış mıdır?
- Maden projeleri ile aynı maden sahasında kesilecek toplam ağaç sayısı kaçtır? Bu konuda bir denetleme mekanizması bulunmakta mıdır?
- Yörenin otsu florasının büyük oranda zarar göreceği, orman örtüsünün parçalanması ile yüzyıllardır bu alandan yaylacılık yâda tarım-hayvancılık yapan insanları, gen kaynağı konumunda olan Karayaka ve Karagül yerli-milli koyun ırkını, etnobotanik ile geçinerek bu toprakları kullanan insanların olumsuz şekilde etkileneceği açıktır. Bu anlamda uzun vadede karşılaştırmalı kar-zarar analizi yapılmış mıdır?
- Maden projelerinden kaynaklı bölgede ortaya çıkacak herhangi bir sorunun tazmin yâda telafisi için şirketlerle Bakanlığınız arasında olarak yapılan herhangi bir sözleşme var mıdır? Şirketlerden teminat alınmış mıdır?

**TOKAT MİLLETVEKİLİ SAYIN KADİM DURMAZ'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

DÖNEM
27/4

ESAS NO
7/40791

Cevaplar:

Tokat ilindeki söz konusu ruhsatlar genel ve detay arama döneminde olup, henüz rezerv çalışmaları yapılmamıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14 üncü maddesinde belirtilen oranlarda devlet hakkı alınmakta olup, vergilendirmelere ilişkin hususlarda Hazine ve Maliye Bakanlığında bilgi alınmalıdır.

Çevresel etki değerlendirme raporları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından düzenlenmekte olup, bu hususta ilgili Bakanlıktan bilgi alınmalıdır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7 nci maddesi kapsamında orman vasıflı araziye isabet eden maden sahalarında faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığında izin alınması gerekli olup, izinsiz herhangi bir işlem yapılması durumunda idari para cezası uygulanmakta ve faaliyetler durdurulmaktadır. Maden sahalarındaki ağaçlandırma faaliyetleri hususunda Tarım ve Orman Bakanlığında bilgi alınmalıdır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7 nci maddesi kapsamında madencilik faaliyetlerinin gerçekleştirileceği sahaların izne tabi alanlarda (orman, mera, sit alanı, milli park, turizm bölgeleri vb.) yer almaları halinde, mevzuata göre ilgili kurumlardan gerekli tüm izinlerin alınması zorunludur. Ayrıca, madencilik faaliyetlerinin çevreye duyarlı yöntemlerle yapılabilmesini ve çevrenin korunmasını sağlamak amacıyla 3213 sayılı Maden Kanunu'nda düzenlemeler yapılmış olup, çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen tüm faaliyetler gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulmaktadır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nda madenlerin aranması, işletilmesi, hak sahibi olunması ve terk edilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş olup, Kanun'un ihlali durumunda ilgili hükümler kapsamında idari yaptırımlar uygulanmaktadır.